

INTRODUKTION

När Lars Mikael Raattamaa gav ut sin textsamling *Politiskt våld* 2003 sammanföll detta med en annan händelse, mordet på Anna Lindh, ett mord som skedde på tvåårsdagen av attackerna mot World Trade Center på Manhattan. Dessa tillfälligheter och valet av titel föranledde Raattamaa att skriva ett kort tillägg som bifogades boken i form av ett lössblad. Tillägget är en vacker reflektion över den ständigt närvarande förlusterfarenheten men också en smärtsam påminnelse om att i kampen om vad som är meningsfullt och meningslöst, gott och ont, finns det inga neutrala positioner. "Idag ser vi våldet. Idag är det blodfläckar. Men våldet finns också djupt nere i språket och matematiken." I den meningen är allt privat politiskt och i den meningen är våldet alltid "i oss alla". "Vår uppgift är återigen att söka meningen, göra den, det politiska i allt."

När vi redaktörer under våren 2014, inte alls långt från den plats där tvillingtornen stått drygt ett decennium tidigare – vi råkade båda vid tillfället befinna oss i Brooklyn – började skissera möjliga teman för de nummer som vi skulle ansvara för under 2015 och 2016, kändes temat *våld och politik* aktuellt. Men kunde då knappast föreställa oss hur brännande detta tema skulle vara mindre än två år senare – hur politiken med allt större tydlighet ikläder sig våldets gestalt. Våldet har återigen blivit vardag. Förmodligen är det dock en reflektion som varje generation gör: våldets politik och politikens våld känns alltid som mest påträngande just nu.

Men den som i de tre texter i föreliggande nummer som omedelbart tar sig an dess tema söker efter omedelbara spår av dagens våldsamma politiska situation torde leta förgäves. Åtminstone vid första påseende. Litteraturvetenskapen kan kanske beskrivas som just en sådan arkeologi som Michel Foucault talar om: den gräver där vi står för att undersöka de lager som vårt nuvarande predikament vilar på. Följaktligen kommer belysningen av förhållandet mellan våld och politik i detta nummer ske med blicken fäst på olika tidsepoker, olika genrer och olika medier. Elena Dahlbergs artikel undersöker på vilket sätt en dikt, närmare bestämt en av den svenske nylatinske skalden Magnus Rönnow, kan fungera som orsak till en krigsförklaring och hur den ansluter till epigrammatiske genrekonventioner. Sofia Wijkmark analyserar rumsliga och ekologiska aspekter av Lotta Lotass roman *Min röst skall nu komma från en annan plats i rummet* och lyfter fram hur massmördarfiktionens kroppsliga våld också är ett våld mot naturen. Genom att fokusera på köttätandet som en form av politiskt våld analyserar Erik van Ooijen i sitt bidrag det underliggande, objektiva våldet i ett antal tv-spel av "öppen-värld"-typ.

Två av numrens bidrag ansluter inte omedelbart till temat. Carl Magnus Juliusson diskuterar papegojans plats i Samuel Becketts författarskap i allmänhet och i Luckys monolog i *I väntan på Godot* i synnerhet. Här ser han hur fågeln manifesterar ett slags "oavgjort" språk. Torsten Pettersson reflekterar i sitt bidrag, ursprungligen en föreläsning som han höll i samband med att Litteraturvetenskapliga institutionen i Uppsala firade hans sextioårsdag, över litteraturens förmåga att fånga tidens flykt och skapa möten, men också litteraturvetenskapens ständiga interna kamp att beskriva sitt föremål.

Nu kan vi till slut sätta punkt för 2015 och i stället vända blickarna mot 2016. Det första, öppna numret, följs av ett temanummer om Michel Foucault och i synnerhet hans enormt inflytelserika *Les Mots et les choses* som i år firar 50 år, samt ett temanummer som utgår från TFL-dagen som under hösten kommer att hållas vid Södertörns högskola: Östersjöar.

På återseende 2016!

Mattias Pirholt & Anna-Maria Rimm